

Notat

Vedrørende: Vej- og stimodel - afledt drift

Forvaltning: Økonomi

Dato: 20-08-2021

Sendes til: **Byrådet (som en del af budgetmaterialet 2022-2025)**

Nærværende notat redegør for et muligt forslag til en model for beregning af afledte driftsudgifter for veje, stier og fortove m.v. i Randers Kommune – blandt andet med henblik på at kapitalværdien af kommunens veje og stier til stadighed bevares.

Ved anlægsprojekter er der afledte driftsudgifter i form af reparation og vedligeholdelse af alle færdselsarealer, herunder broer. Driftsudgifterne kan opdeles i følgende hovedkategorier:

- Renholdelse (herunder vintervedligeholdelse) og ukrudtsbekæmpelse
- Vejafvandning, herunder rabatter, grøfter, vejafvandningsledninger og rendestensbrønde
- Belysning, skilte, kørebaneafmærkning og andre vejudstyr på offentlige vejarealer.
- Vedligeholdelse af belægnings, asfalt m.m.

Der er i kommunens anlægsbudget afsat rammebeløb til løbende mindre udvidelser af veje/stier, men der foretages ikke regulering af budgettet i forhold til den afledte drift som disse udvidelser giver anledning til. Tilsvarende har der igennem årene ikke været en helt fast praksis ift. afsættelse af afledt drift, når der besluttes større vej-/stiprojekter i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger.

Over tid vil dette nødvendigvis give anledning til, at de afsatte midler til vejdrift kommer under pres – et forhold der i sidste ende vil betyde, at der ikke kan gennemføres en tilstrækkelig grad af vedligeholdelse til at opretholde værdien af vejkapitalen, og også vil betyde, at det i stedet kan blive nødvendigt at lave større (og dyrere) renoveringsprojekter på et senere tidspunkt.

Forvaltningen gør med dette notat opmærksom på problemstillingen, og peger i den forbindelse på muligheden for, at der kan indføres en model, som tilfører Udvikling, Miljø og Teknik budgetmidler til afledt drift, når nye vej- og stianlæg er færdiggjort og tages i brug. Den overordnede udformning af modellen er beskrevet nedenfor.

I forhold til bygningsområdet er der principielt den samme problemstilling, når der bygges nye kommunale bygninger eller foretages andre udvidelser af bygningsmassen. Her forudsætter forvaltningen dog, at der fra gang til gang afsættes midler til afledt drift, når der træffes beslutninger om nybyggeri, ligesom der i den 10-årige investeringsplan er afsat gradvist stigende budget til bygningsvedligeholdelse.

Overordnet udformning af en vej- og stimodel

Der foreslås at der ved beregning af afledt drift tages udgangspunkt i anlægsudgiften - hvad enten der er tale om nye anlægsprojekter eller større ændringer af det eksisterende vejnet.

Hvorvidt der skal beregnes afledt drift ved ændringer af det eksisterende vejnet vil bero på et konkret skøn i forhold til om ændringen medfører øgede driftsudgifter eller ej. Denne vurdering foretages af økonomiafdelingen i samarbejde med Udvikling, Miljø og Teknik.

Nedenstående procentsatser af anlægsudgiften (som udgangspunkt bevilling – alternativt forbrug) forventes at danne udgangspunkt for beregning af den afledte årlige drift i Randers Kommune. I tilfælde af beslutning om indførelse af modellen, vil satserne blive kvalitetssikret af forvaltningen og endeligt fremlagt til beslutning i forbindelse med regnskab 2021. Satserne er baseret på erfaringer fra andre kommuner med en tilsvarende reguleringsmodel:

- 0,9 % for veje
- 0,6 % for stier
- 4 % for fortove
- For vejanlæg hvor anlægsudgiften ikke er kendt (f.eks. byggemodning og eksternt finansierede anlæg) foretages beregning på grundlag af erfaringstal fra andre tilsvarende anlæg (f.eks. opgjort pr. meter nyanlagt vej).

I forhold til hvor stor en andel af anlægsudgiften, der kan indgå foreslås følgende:

- For nye anlæg (større færdselsarealer) beregnes afledt drift af hele anlægsudgiften
- For cykelstier langs eksisterende vejareal (indsnævring af fortov og/eller kørebane) beregnes på baggrund af 50 % af anlægsudgiften
- For hastighedsdæpende foranstaltninger beregnes på baggrund af 50 % af anlægsudgiften.

Beregning af den afledte drift sker når anlægget tages i brug. Der fastsættes en bagatelgrænse på 1.000 kr. for afledt årlig drift.

Udvikling, Miljø og Teknik udarbejder i samarbejde med økonomiafdelingen hvert år en opgørelse over de gennemførte anlægsprojekter og deres tilknyttede afledte driftsudgifter i forbindelse med regnskabsopgørelsen med henblik på at opgørelsen indgår i udarbejdelsen af basisbudget for kommende år.

Budgetskemaer for anlæg ændres, således at der fremover indgår en fast bemærkning om, at afledt drift indarbejdes i budgettet på basis af ovenstående model.

Ved større anlægsinvesteringer i veje/stier forudsættes den afledte drift (fortsat) at indgå i den politiske beslutning af de konkrete projekter, hvorfor disse ikke indgår i modellen.

Det foreslås at modellen anvendes fra og med budget 2023 på basis af 2021 regnskab. En beslutning om indførelse af modellen har således ikke økonomiske konsekvenser i udgangspunktet og påvirker derfor heller ikke det økonomiske råderum for de politiske forhandlinger om B2022-2025.